

MÜSLÜMANA YARDIM ETMENİN

MÜKÂFÂTI*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyenleri ve Ak-Radyo dinleyicileri!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Cenâb-ı Hak dünyanın ve ahiretin hayırlarına cümlelerinizi erdirsin... Gönüllerinizin muratlarını versin, iki cihanda sizleri sevindirsin... Bu akşam kur'a ile açtığım hadis kitabı sayfasından, birbiri ile anlamları yakın olan üç çift hadis-i şerif var, onları okumak istiyorum. Onların üzerinde sohbetimi tamamlamak istiyorum.

a. Gâziye Yardım Etmenin Sevabı

Birinci ve ikinci hadis-i şerif mücahidlere, gâzilere yardım etmekle ilgili. Bu hadis-i şerifler, mübarek hocamız Ahmed Ziyâeddîn-i Gümüşhânevî Hazretleri'nin *Râmûzü'l-Ehâdis* kitabının 406. sayfasında bulunuyor. Metnini merak edenler oralara bakabilirler.

Birinci hadis-i şerifte, Peygamber Efendimiz'in ifadesi şöyle kaydolunmuş:¹

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.20, no:126; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.486, no:4628; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.98, no:2447; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.I, s.217, no:253; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.230, no:19553; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.IV, s.34, no:4276; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.172, no:18352; İbn-i Hacer, *el-Emâlî*, c.I, s.105; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XIX, s.416; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.544, no:10709; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.492 no:21312.

مَنْ أَظَلَّ رَأْسَ غَازٍ أَظَلَّهُ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَمَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللهِ حَتَّى يَسْتَقِلَّ
بِجِهَازِهِ كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ حَتَّى يَمُوتَ أَوْ يَرْجِعَ
وَمَنْ بَنَى مَسْجِدًا يُذَكِّرُ فِيهِ اسْمَ اللهِ بَنَى اللهُ لَهُ
بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

(حم.ع.حب.ك.ق.ض.والعدنى عن عمر)

RE. 406/1 (Men ezalle re'se gâzin ezallehu'llâhu azze ve celle yevme'l-kıyâmeh; ve men cehheze gâziyen fî sebîli'llâh, hattâ yestekille bi-cihâzihî, kâne lehû misle ecrihî hattâ yemûte ev yercia; ve men benâ mesciden yüzkeru fîhi'smu'llâhi bena'llâhu lehû beyten fi'l-cenneh.)

Bu hadis-i şerif, Hazret-i Ömer Efendimiz'den rivayet edilmiş. Ahmed ibn-i Hanbel gibi Hanbelî mezhebinin imamı, büyük hadis alimi, büyük müctehid; Beyhakî, Ebû Ya'lâ gibi kaynaklarda kayıtlı. Kısaca ve biraz da hızlı bir şekilde izahına geçeyim:

(Men ezalle re'se gâzin) “Kim bir gâzinin başını gölgelendirirse, (ezallehu'llâhu azze ve celle yevme'l-kıyâmeh) kıyamet gününde Allah da onu gölgelendirir.” Birinci hadis-i şerifin birinci cümlesi bu.

Gàzî, gazâ eden mânâsına geliyor. *Gazâ-yağzû-gazâen* fiilinden ism-i fâil oluyor. (*Re'se gâziyyin*) demesi lâzım kural olarak ama, öyle demek dil bakımından zor olduğundan, *ye* harfi düşüyor, (*gâzin*) oluyor.

(*Men ezalle re'se gâzin*) “Bir gazinin başını bir kimse gölgelendirirse, (*ezallehu'llàhu azze ve celle yevme'l-kiyâmeh*) pek aziz ve pek celîl olan Allah-u Teâlâ Hazretleri kıyamet gününde onun başını gölgelendirir.”

Bir gazinin başı nasıl gölgelendirilir? Gàzi, cihad yapan insan... Başının gölgelendirilmesi ne demek?.. Başına bir örtü, bir siper konması demek... O nedir? Savaşta şemsiye olsa, yırtılır. Pamuktan, bezden bir şey olsa, bizim şimdi güneşten gölgelenmek için kullandığımız gibi bir şey olsa, dayanıklı bir şey olmaz. Rüzgârda bile ters dönüyor şemsiye...

Burada ben sanıyorum ki, maksat gazinin başına kılıç vs. gelmesin, gelirse de yaralayamasın diye miğfer giydirmek demek olmalı... Tabii, savaşa giden insanlar o zaman mızrak, kılıç, kalkan gibi savaş aletleriyle teçhizatlanıyorlardı. Baş ve boyun da çok önemli... Onun için başa, başı örten mâdenî bir başlık giyiliyordu, buna *miğfer* deniliyordu. Bunun da kenarlarından omuzlara doğru zincirlerden örülmüş, kıvrılabilen, ama kılıç geldiği zaman deriye kılıç darbesini geçirtmeyen bir örgü sarkıyordu. Böylece başına kılıç gelse, başını yaralamıyor; boynuna vursa, boynuna tesir ettirmiyordu.

Herhalde böyle savaşta, bu mücahidin, bu gazinin düşman tarafından yaralanmamasını sağlamak demek olacak.

Tabii, bunlar masraflı aletler idi o zaman için, o diyar için... Lokma bile, karınlarını doyurma imkânını bile zor bulan, örtünmek için bile zorluk çeken, o yoksul ama mübarek, mânevî bakımdan çok yüksek dereceleri olan o mübareklerin kolay bulacağı bir şey değildi.

Tabii zenginlerin destek olması lâzım; kılıcını alıvermesi, kalkanını alıvermesi, atı yoksa at alıvermesi, miğferi yoksa miğfer alıvermesi, zırhı yoksa bir zırh bulması lâzım!..

Bunlar çok kıymetli savaş malzemeleriydi, herkesin eline geçmezdi. Herhalde böyle bir şey olmalı... Kim böyle savaş tehlikelerine karşı başı koruyacak bir şeyle, bir gazinin başını gölgelendirirse, Allah da kıyamet gününde onun başını gölgelendirir.

Biliyorsunuz, kıyamet günü güneş insanların başlarına yaklaştırılacak. Ararat meydanında tüm insanlar öyle dururken, güneş başlarına yaklaştırılacak ve ter içinde kalacaklar. Çok sıkıntı çekecekler. İyi insanlara, Allah'ın mübarek mü'min kullarına verdikleri sadakalar, hayırlar gölge yapacak. Onlar o güneşin yakıcı tesirinden korunacaklar. Pek çok iyi insanlar da, çok yüksek dereceli insanlar da, Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde nurdan minberlerin üstünde oturacaklar, gölgelenecekler.

Allah bizi böyle, Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde gölgelenenlerden eylesin diye diliyoruz, yüce Mevlâmız'ın lütfundan, kereminden...

Hadis-i şerifin devamı içinde ikinci karşımıza gelen cümle:

وَمَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى يَسْتَقِيلَ
بِجِهَازِهِ كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ حَتَّى يَمُوتَ أَوْ يَرْجِعَ

(*Ve men cehheze gâziyen fî sebîli'llâh, hattâ yestakille bi- cihâzihî, kâne lehû misle ecrihî hattâ yemûte ev yerci'*) cümlesi.

(*Ve men cehheze gâziyen*) “Kim bir gâziyi teçhizatlandırır...” Demin saydığım gibi kılıç, kalkan, mızrak, ok, topuz, gürz neyse; Allah rızası için savaş yapacak bir gâziyi böyle cihazlarla kim cihazlandırır; (*hattâ yestakille bi- cihâzihî*) bütün teçhizatını tam olarak kendisi üstlenirse bir kişi; (*kâne lehû misle ecrihî*) o gâzinin o cihada gittiği zaman kazandığı ecrin bir misli de, bu teçhizatı ona veren kimseye verilir. (*Hattâ yemûte ev yerci'*) O gâzi ölünceye kadar, veyahut da sağ kalıp da geriye dönünceye kadar, sevabı bu teçhiz edene verilir.”

Demek ki, cihada kendisi gidemeyen insanlar, cihad edenleri böyle techizatlandırılırsa, büyük mükâfatları onlar da alıyorlar. Bu da çünkü önemli...

Savaşta teçhizat üstünlüğü çok önemli! Düşmanı yenebilmek için, teçhizatın güzel olmasının büyük tesiri var. İman gücü en önemli, ama onun ötesinde kılıç, kalkan vs. de gerekli... Asırlar boyu bu cihazlar gelişti. Şimdi artık elektronik, ilmî, bilimsel buluşların en son sonuçlarına göre cihazla yapılıyor. Laser ışınlarıyla gece gören dürbünler, bilgisayarlı savaş cihazları kullanılıyor.

En iyi cihazları yapmak, müslümanın vazifesi oluyor. Ordusunu en güzel şekilde techiz etmek, bir müslüman milletin görevi oluyor. Gücünün yettiğince bütün hazırlıkları yapıp, düşmanları korkutacak, caydıracak kuvvetli bir durumda olmak gerekiyor.

Aynı hadis-i şerifin üçüncü cümlesi ise:

وَمَنْ بَنَى مَسْجِدًا يُذْكَرُ فِيهِ اسْمُ اللَّهِ بَنَى اللَّهُ لَهُ
بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

(*Ve men benâ mesciden yüzkeru fîhi'smu'llâh, bene'llâhu lehû beyten fi'l-cenneh*) “Kim ki içinde Allah’ın zikri yapılan bir mescid bina ederse, Allah da ona cennette bir ev, bir köşk bina eder.” diye Peygamber Efendimiz müjdeliyor.

Dileriz ki, Cenâb-ı Hak bize cihad etmeyi, Allah yolunda canımızla, malımızla, var gücümüzle güzel güzel hizmetler yapmayı nasib etsin... Ya da öyle bir şeyi yapmağa fiilen, sıhî

bakımdan veya başka bakımlardan yeteneğimiz olmayabilir, mazeretli olabilir insan; öyle insanları teçhiz etmek, güçlendirmek ve cihazlandırmayı nasîb etsin... O sevapları yine almayı nasib etsin....

Her birimize Allah, nice nice mescidler yapıp, orada güzel güzel ibadetler yapılmasını, böylece bizim de cennette, bir ilâhî lütuf olarak köşke nâil olmamızı Allah cümlemize nasîb eylesin...

Burada, (*mesciden yüzkeru fîhi'smu'llâh*) "İçinde Allah'ın ismi zikredilen mescid" yapan deniliyor. Bu önemli... Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ismi anılacak, namaz kılınacak, zikir yapılacak, ilim öğretilecek... Zikrin çeşitleri içine giren her şeyin yapılması önemli... Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi böyle hayırlara muvaffak eylesin...

b.Mücâhide Yardım Eden Kimse

Aynı konuyu taşıyan ikinci hadis-i şerif:²

---

² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.487, no:16029; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.99, no:2448; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VI, s.86, no:5590; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.230, no:19554; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.35, no:4277;

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.320, no:21410; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.172, no:471; İbn-i Hacer, *el-Emâlî*, c.I, s.105; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.621; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.582, no:5821; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VIII, s.311, no:3217; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.297, no:606; Sehl ibn-i Huneyf RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.828, no:43295; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.439, no:7244; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIX, s.498, no:21326.

مَنْ أَعَانَ مُجَاهِدًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ غَارِمًا فِي
عُسْرَتِهِ أَوْ مُكَاتَبًا فِي رَقَبَتِهِ أَظَلَّهُ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ يَوْمَ
لَا ظِلَّ إِلَّا لِلَّهِ

(حم.ع.طب.ك.ق.ض.و عبد بن حميد عن سهل بن حنيف)

RE. 406/2 (*Men eâne mücâhiden fî sebîli'llâh, ev gârimen fî usratihî, ev mükâteben fî rakabetihî, ezallehu'llâhu fî zıllihî, yevme lâ zılle illâ zıllüh.*)

Bu da Ahmed ibn-i Hanbel'de, Taberânî'de, Beyhakî'de, Abd ibn-i Humejd'de, Sehl ibn-i Huneyf RA tarafından rivayet edilmiş bir hadis-i şerif... Bunun mânâsını da açıklayalım:

1. (*Men eâne mücâhiden fî sebîli'llâh*) “Her kim ki, Allah yolunda cihad eden bir kişiye yardımcı olursa...” İşte o yardımın nasıl olacağını birinci hadisi şeriften biraz anlamış olduk. O yardım, onu teçhizatlandırmak şeklinde de olabilir; atlandırmak, silâhlandırmak şeklinde de olabilir. Başka hadis-i şeriflerden biliyoruz ki, geride kalan ailesine, çoluk çocuğuna yardımcı olmak şeklinde de olur. Çünkü, adam Allah yolunda cihada gidiyor; ailesi, çoluk çocuğu hâmişiz kalıyor. Onlara bakıveren, onları himaye eden de bir çeşit yardım etmiş olur.

“Kim böyle bir mücahide yardım ederse...” Üç kişi sayıyor bu hadis-i şerifte; “Bunlar Allah’ın gölgesinden başka gölgenin olmadığı kıyamet gününde Allah’ın gölgesinde Allah tarafından gölgelendirilir.” diye bitiyor. Sonuç bu...

Birisi bu mücahide yardımcı olan kişi... Yardım silâh, cephâne, binek, para yardımı yapmak şeklinde; ya da ailesine, çoluk çocuğuna yardım etmek şeklinde olabilir.

2.(*Ev gârimen fî usratihî*) “Borca batmış bir insanın o borç sıkıntısı içinde, o borçluya kim yardımcı olursa...”

Bazen insanlar çeşitli sebeplerle borçlanıyorlar. İyi insan, temiz bir müslüman borçlanıyor. O zaman borçluya yardım etmek, sıkışık zamanında onun imdadına yetişmek, borç vermek veya hayır vermek, borçlu borcunu ödeyebilsin diye hayrını ona yapmak, yardımcı olmak... Bu da gölgelenmeye sebep oluyor.

3.(*Ev mükâteben fî rakabetihî*) O zaman savaşlarda vs. alınmış köleler vardı. Sanat meslek sahibi, kabiliyetli köle efendisine derdi ki;

“—Ben paramı kendim ödeyeceğim! Yazışalım, borcum belli olsun. Ben sana bir köle parası sağlayacağım, ödeyeceğim. Kölelikten kurtulmak istiyorum!” derdi.

Böyle bir kimseye *mükâteb* denilirdi. Kölelikten, esirlikten kurtulmak için böyle bir şeye girişmiş bir kimseye de yardımcı olmak; o da çok sevap... Çünkü o da derin borçlu bir insan demektir. Kölelik bağından kurtulmak için uğraşıyor, çırpınıyor demektir. Böyle bir kimseye kim yardımcı olursa; onun parasını verirse veya parasının bir kısmının verilmesine yardımcı olursa, Allah onu gölgesinde gölgelendirir.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin gölgesinden murad nedir?.. Başka hadis-i şeriflerde geçiyor ki, Arş-ı A'lâsı'nın gölgesi var. İyi kullar Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde gölgelenecekler, çok rahat edecekler. Hattâ çok yücelerde, çok yükseklerde olacaklar. Mahşer halkı aşağıdan onlara, bizim yerden yıldızları seyrettiğimiz gibi bakacaklar. Gıpta edecekler, temennî edecekler, onların hallerine hayran olacaklar.

İşte böyle iyilikleri yapanlar, Arş'ın gölgesinde öyle gölgelenecekler. Kimlerdi bir daha hatırlayalım:

1. Mücahide, cihada giden bir askere, hangi yolla olursa olsun yardımcı olan.
2. Borca batmış bir kimsenin o zorluğunda borcunu ödemesine yardımcı olan.
3. Kölelikten kurtulmak için anlaşma imzalamış bir kölenin, bu anlaşmasını yerine getirip de kölelikten kurtulmasına yardımcı olan...

Bunları Allah Arşının gölgesinde gölgelendirecek. Yâni orası çok yüksek bir makam, Arş'ın gölgesi çok rahat bir yer, çok huzurlu, çok mutlu edici bir yer, çok yüksek bir yer. Allah-u Teâlâ Hazretleri orada yedi sınıf insanı gölgelendirecek diye, Peygamber Efendimiz sahih hadislerde bildirilmiş; onları öğrenirsiniz.

c.Müslümanın Öldürülmesine Yardım Eden

Gelelim bu iki hadis-i şeriften sonra, diğer konuya ait iki hadis-i şerife... Abdullah ibn-i Ömer RA'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:³

مَنْ أَعَانَ عَلَى دَمِ امْرِئٍ مُسْلِمٍ وَلَوْ بِشَطْرِ كَلِمَةٍ
كُتِبَ بَيْنَ عَيْنَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ آيسٌ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ
(هـب. عن ابن عمر)

RE. 406/3 (*Men eâne alâ demi'mriin müslimin, ve lev bi-şatri kelimetin, kütibe beyne ayneyhi yevme'l-kıyâmeti: Âyisün min rahmeti'llâh.*)

Tehdit ihtivâ eden bir hadis-i şerif bu, çok büyük bir günahı anlatıyor. Okuyalım ve açıklamasını yapalım:

(*Men eâne alâ demi'mriin müslimin*) “Bir müslümanın kanını akıtmak hususunda yardımcı olan bir kimse...”

³ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.IV, s.346, no:5346; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.74; Hz. Ömer RA'dan.

Lafız farkıyla: İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VIII, s.49, no:2610; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, X, s.306, no:5900; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.22, no:15643; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.259; Ukaylî, *Duafâ*, c.IV, s.381, no:1994; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXV, s.193; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.79, no:11102; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.50, no:39938; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.495, no:21320.

Yâni, bir zalim bir müslümanı öldürecek; öldürmesi esnasında ona yardımcı olan bir kimse... Az veya çok, (ve lev bi-şatri kelimetin) yarım bir kelime ile bile olsa... Değil böyle eliyle fiilen yanında yer alarak yardımcı olmak, yarım bir kelime ile bile, yarım ağızla bile bir müslümanın kanının akıtılmasına yardımcı olsa bir insan; onun şehid edilmesine, öldürülmesine, mazlûmen katledilmesine sebep olmakta yarım bir kelime bile kullansa, zâlîmi, kâtîli o kadarcık hafif yollu desteklese bile, çok fena bir durum olmuş olur.

(Kütibe beyne ayneyhi yevme'l-kıyâmeti: Âyisün min rahmeti'llâh.) “Kıyamet gününde iki kaşının arasına, alınına, ‘Bu herifin Allah’ın rahmetinden hiç bir payı, nasibi yoktur. Allah’ın rahmetinin buna gelmesine hiç ümit yoktur.’ diye yazılır.” Böyle yazıldığı gibi de olur, Allah’ın rahmetinden hiç nasib alamaz. Neden?.. Bir müslümanı öldüren bir kimseye, yarım kelime ile bile olsa, yardımcı oldu diye... Bir de tam yardımcı olan, emrinde olan, veyahut fiilen silahı alıp da müslümanı öldürenin, artık ne kadar kötü bir durumda olduğunu buradan anlamak mümkün...

Müslüman müslümanın hiç bir şekilde aleyhinde bulunamaz. Onun zulme uğramasına destek olmaz, göz yumamaz. Bu onu gösteriyor.

d.Zulme Yardım Edenin Vebâli

Dördüncü hadis-i şerif, yine Abdullah ibn-i

Ömer'den:⁴

مَنْ أَعَانَ عَلَى خُصُومَةٍ بِظُلْمٍ أَوْ يُعِينُ عَلَى ظُلْمٍ لَمْ
يَزَلْ فِي سَخَطِ اللَّهِ حَتَّى يَنْزِعَ

(ك.ه. والرامهرمزي عن ابن عمر)

RE. 406/4 (*Men eâne alâ husûmetin bi-zulmin, ev yuînü alâ zulmin, lem yezel fî sahati'llâhi hattâ yenzia.*) “Kim bir düşmanlığa zulüm vadisinde, yâni zulüm olan bir düşmanlığa yardımcı olursa; haksız olan, âdil olmayan haksız bir husûmete, düşmanlığa yardımcı olursa; yahut da, bir zulmün yapılmasına yardım ederse...”

Husûmet, iki tarafın hasımlaşması... “Hasımlığa yardımcı olursa, ya da fiilen zulme yardımcı olursa; (*lem yezel fî sahati'llâh*) dâimâ Allah'ın gazabına mâruz olarak kalır. Allah'ın

⁴ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.778, no:2320; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.82, no:5544; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.111, no:7051; Taberânî, *Mu'cemü'l- Evsat*, c.III, s.200, no:2921; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.413, no:841; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Lafız farkıyla: Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.329, no:3598; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V, s.305, no:6735; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.82, no:11225; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.X, s.219; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.329, no:2418; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.III, s.392; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.218, no:35481; Hassân ibn-i Atıyye RA'dan.

Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.82, no:11226; Ebû Hüreyre RA.'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.131, no:14948; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.495, no:21319.

gazabı daima onu hedef almış, ona doğru gelir. (*Hattâ yenzia*) Bu işten dönünceye kadar, daima Allah'ın gazabına muhatap olur, Allah'ın gazabına mâruz vaziyette durur.”

Yâni, husûmete bile yardımcı olunmayacak. Haksız birhasımlığa veyahut bir zâlimin zulmüne yardımcı olunmayacak. Olunursa, o yardımcı olan kişi Allah'ın düşmanlığını kazanmış oluyor.

Burada müslüman da denmiyor. Yukarıda bir önceki hadis-i şerifte, “Bir müslüman kişinin kanının akıtılmasında yardımcı olan, yarım kelimeyle bile.” deniliyordu. Burada, “Zulme dayalı bir hasımlığa yardımcı olan, yahut da bir zulmün yapılmasına yardımcı olan” diye geçiyor.

Zulüm, biliyorsunuz müslümana da olur, müslüman olmayana da olur. Yâni, teb'adan olan zimmîlere ve sâireye de zulüm yapılmaz. Kimseye zulüm yapılmaz. Zulme yardımcı olursa, husûmete destek olursa, daima Allah'ın gazabına mâruz olur.

Onun için, müslüman hiç böyle adaletsiz, zulüm cinsinden şeylere kıyıdan köşeden destek olmayacak. Yarım ağızla bile destek olmayacak, veyahut o tarafta olmayacak. O tarakta bezi olmayacak. Zalimle beraber olmayacak.

e.Müslümana Yardımın Sevabı

Üçüncü çift hadis-i şerife geçiyorum, aynı sayfadan. Bu sefer müslümana yardım etmenin

sevabıyla ilgili İbn-i Ömer RA'dan birinci hadis-i şerif:⁵

مَنْ أَعَانَ مُسْلِمًا بِكَلِمَةٍ أَوْ مَشَى لَهُ خَطْوَةً
حَشَرَهُ اللَّهُ عَذَّ وَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ الْأَنْبِيَاءِ
وَالرُّسُلِ آمِنًا وَأَعْطَاهُ عَلَى ذَلِكَ أَجْرَ سَبْعِينَ
شَهِيدًا قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

(كر. عن ابن عمر)

RE. 406/6 (*Men eâne müslimen bi-kelimetin, ev meşâ lehû hatveten, haşerahu'llàhu azze ve celle yevme'l-kiyâmeti meal'enbiyâi ve'r-rusûli âminen, ve a'tàhu alâ zâlike ecra seb'îne şehîden kutilû fî sebîli'llâh.*)

“Kim bir müslümana bir kelimeyle bile yardımcı olsa...” Yâni kelimeyle, sözle müslümana yardım nasıl olur?.. Birisi gıybetini yapıyordu; “Haksızlık yapıyorsun! O adam iyidir!” diye savunmak olur veyahut şahitlik olur. Adamcağızın hiç şahidi yok.

“—Yâ sen bu olayı görmedin mi? Bak bu adam şöyle yapıyordu; şahit olsana!”

Herkes bucak bucak şahitlikten kaçıyor, bu kalkıyor konuşuyor. Yâni bir kelimeyle bile olsa, sözle de bazen böyle yardım olur.

⁵ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.295; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.693, no:16468; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.498, no:21327.

İşte, “Bir müslümana bir kelimeyle bile yardım etse; (*ev meşâ lehû hatveten*) yahut onun hatırı için, onun faydasına, ona bir hayır gelsin diye bir adım atıverse...” Yâni, bir sürü adım atmak denmiyor da, küçük bile olsa sevap demek için, “Onun için bir adım bile atıverse, bir kelimecik bile söyleyivererek yardımcı olsa; (*haşerahu’llâhu azze ve celle yevme’l-kıyâmeti*) tek azîz olan, tek celîl olan Rabbü’l-âlemîn Allah-u Teâlâ Hazretleri onu kıyamet gününde...” Kimlerle beraber bulundurur, haşreder, toplar? Kimlerin topluluğunun yanında bulundurur?..

(*Haşarahu’llâhu azze ve celle yevme’l-kıyâmeti meal’enbiyâi ve’r-rusûl*) “Peygamberlerin, enbiyâ ve mürselînin yanında haşreder. Kendisi evliyâdan değil, peygamber değil amma, o mübarek insanların yanında, onlarla beraber haşreder. (*Âminen*) Hiç bir tehlike bahis konusu olmadan, emniyetli bir şekilde onların yanında durur.”

Öteki insanlar, “Acaba cehenneme düşecek miyim?” diye korktukları sırada, bu emniyetli, güvenli, rahat, korkusuz bir şekilde peygamberlerle beraber, enbiyâ ve mürselîn ile beraber haşrolur. Allah onlarla haşreder. Neden?.. Bir kelimeyle bir müslümana yardımcı oldu, onun için bir adım atıverdi diye.

(*Ve a’tâhu alâ zâlike ecra seb’ine şehîden*) “Yetmiş şehidin sevabını verir, böyle yaptı diye bu kimseye... (*Kutilû fî sebîli’llâh*) Allah yolunda öldürülmüş olan yetmiş şehidin sevabını verir.”

Demek ki aziz ve muhterem kardeşlerim, “Müslüman kardeşlerimize bir kelimecik bile olsa, bir adım atarak onların bir işini görmek tarzında bile olsa, nasıl yardım yaparım? Nasıl onların gönlünü hoş ederim? Nasıl onlara böyle hayırlı bir faaliyette bulunabilirim?” diye dâimâ onu gözlememiz lâzım! Çünkü çok kârlı olduğu anlaşılıyor.

f.Mü'mine Yardım Etmenin Karşılığı

Sonuncu hadis-i şerif. Üç çift hadis-i şerif demiştim, üçüncünün ikincisi oluyor. Bunu da İbn-i Saîd babasından rivayet etmiş; Ebü'l-Fityan, *Sultanların Fazileti* bölümünde kaydetmiş. Okuyalım:⁶

مَنْ أَعَانَ مُؤْمِنًا عَلَى حَاجَتِهِ وَهَبَ اللَّهُ لَهُ ثَلَاثًا
وَسَبْعِينَ رَحْمَةً يُصْلِحُ اللَّهُ لَهُ دُنْيَاهُ وَآخِرَهُ لَهُ اثْنَيْنِ
وَسَبْعِينَ رَحْمَةً مَدْخُورَةً فِي دَرَجَاتِ الْجَنَّةِ

أبو الفتيان الدهستاني في كتاب فضل السلطان العادل، عن عبد الغفور بن عبد العزيز بن عبد اهلل بن سعد الأنصاري عن أبيه

RE. 406/7 (*Men eâne mü'minen alâ hâcetihi veheba'llâhu lehû selâsen ve seb'îne rahmeten; yuslihu'llâhu lehû dünyâhu, ve ahara lehü'sneyni ve seb'îne rahmeten medhûreten fî derecâti'l- cenneh.*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

⁶ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VI, s.694, no:16469; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIX, s.497, no:21325.

“Kim bir mü’mine...” Burada mü’min diye geçti. “Kim bir imanlı, mü’min kula yardımcı olursa...” Hangi konuda?.. (*Alâ hâcetihi*) “İhtiyaç duyduğu bir konuda... İhtiyacı var, sıkıntısı var, muhtaç durumda, orda yardıma gerek var. İşte böyle bir ihtiyacının, hâcetinin görülmesi, işinin görülmesi konusunda bir mü’min kula kim yardım ederse; (*veheba’llâhu lehû selâsen ve seb’ine rahmeten*) Allah-u Teâlâ Hazretleri ona yetmiş üç tane rahmet bağışlar, bir işine yardımcı oldu diye.”

(*Yuslihu’llâhu lehû dünyâhu*) “Allah, yetmiş üç rahmetin bir tanesiyle onun dünyasını ıslah eder, dünyalık meselelerini iyi duruma getirir. Allah, o yardımcı olan kimsenin dünyevî işlerini güzelleştirir, rast getirir, bozukluklarını düzeltir. (*Ve ahhara lehû isneyni ve seb’ine rahmeten*) Geriye kalan yetmiş iki rahmetini (*medhûreten*) saklar, yâni muhafaza eder Cenâb-ı Hak, (*fî derecâti’l-cenneh*) cennet derecelerinde yükselmesi için... Yetmiş iki rahmeti de ahirete tehir edip, Cenâb-ı Hak ahirete saklar, ahirete muhafaza eder. O yetmiş iki rahmetiyle de, ahirette tecelli eder o mü’min kuluna...”

Aziz ve muhterem kardeşlerim, burada bu akşam altı hadis-i şerifi okuduk. Bunların hepsine şöyle umûmî bir bakışla bakacak olursak; insanın insana yardım etmesinin, mü’minin mü’mine yardım etmesinin sevabı, mükâfatı ne kadar çok, o görülüyor. Ama, yardım iyilik konusunda olursa sevap oluyor. Eğer bir zalimin zulmüne yardımcı olunursa, o zaman da sonucun ne kadar kötü olduğu görülüyor.

Onun için, elimizden geldiğince başkalarına, mü'min kardeşlerimize, insanlara çeşitli konularda, yapabildiğimiz her konuda yardım gözlemeliyiz. Yapabileceğimiz yardımları yapmalıyız. Parası olan mâlî yardım yapar, mâlî destek olur. Parası olmayan; olmadan da sevap kazanmak mümkün... Bir kelimeyle bile olsa, yarım kelimeyle, yarım ağızla bile olsa sevap kazanılabilir. Ya da yarım kelimeyle zâlîme yardımcı olunursa, o zaman da çok büyük veballer yüklenebilir.

Bir şeyi çok iyi görüyoruz ki, mü'mine yardım etmek çok sevap. Ama adaletsiz, zâlîm, haksızlık yapan kimseye yardım etmek de çok çok veballi! Onun için, kimi desteklediğimizi, kime ne kadar yardım ettiğimizi, ne türlü yardım ettiğimizi çok iyi gözleyelim! Hatalı bir şey yapmayalım! Söylediğimiz söze dikkat edelim!

Sözümüz kime yarıyor, kimi destekliyor, kimi cesaretlendiriyor ve cesaretlenince o adam onula ne yapıyor?.. Hayır mı yapıyor, şer mi işliyor, zulüm mü yapıyor?.. Buna dikkat edelim! Çünkü küçük gibi görünen bazı şeylerin cezası Allah indinde çok fazla olabiliyor. Bu hadis-i şeriflerden gördüğümüz gibi...

Cenâb-ı Hak bize hakkı hak olarak görüp, ona uymayı nasib eylesin... Hayrı, hakkı desteklemeyi nasib eylesin... Bâtılı bâtıl olarak görüp, anlayıp, ondan da uzak durmayı nasib eylesin... Zâlîmlere yordakçı, alkışçı, destekçi olmamayı nasib eylesin... Dâimâ her

verde, her zaman hakkı tutup, hakkı söyleyip, sevgisini, rızasını kazanmayı; dünyanın ıslahına, insanların arasının ıslahına, iyiliklerin gelişmesine yardımcı olmayı nasib etsin...

Hiç bir vesileyle, küçücük bir şekilde bile olsa, hiç bir şekilde haksızlığa bulaştırmasın... Zâlime yardımcı etmesin... Çünkü zâlime yardım etmek, onunla beraber ahirette çok cezalara çarpılmaya sebep oluyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri tevîkîni cümlemize refîk eylesin... Allah hepinizden râzı olsun... Cumalarınız mübarek olsun... Allah- u Teâlâ nice mübarek günlere sağlıklı, afiyetle eriştirsin... Evlâtlarınızı güzel yetiştirmeye dikkat edin.

g.İkibin Yılı Tevhid Yılı

Bir de, geçtiğimiz salı günkü Kur'an-ı Kerim sohbetinde söylemiştim. İnşâallah 2000 yılı geliyor. 1999 bitiyor, işte Ağustos ayına geldik, Eylül-Ekim-Kasım-Aralık... Ondan sonra 2000 yılı başlıyor. 2000 yılı nedir, 2000 yılının adını ne koyduk?.. *Tevhid yılı* koyduk. *Lâ ilâhe illa'llah, Muhammedün rasûlü'llah'*ı anlatacağız ve 2000 yılının tevhid yılı olduğunu herkesin duyması için, hepinizden velev yarım kelime bile olsa –ben de hadis-i şerifteki, Efendimiz SAS'in ifadesini bu konuda kullanayım– yarım kelimecikle bile olsa, bu 2000 yılının tevhid yılı olduğunu; artık herkesin haça, puta tapmayı bırakıp da alemlerin Rabbi Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne, onun razı olacağı şekilde, "*Lâ ilâhe illa'llah*" diyerek ibadet etme yılı olduğunu söyleyelim!

Bu hususta çalışalım! Peygamber Efendimiz'in ahir zaman peygamberi olduğunu söyleyelim!

Allah'ın kelâmı Kur'an-ı Kerim'i çok iyi öğrenelim ve çok iyi öğretelim çoluk çocuğumuza! Kendimiz de çok iyi öğrenelim ve Peygamber Efendimiz'in sünnetine sımsıkı sarılalım! Çünkü Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılan – görüyorsunuz– her şeyi öğreniyor. Hadis-i şerifler bize her türlü ince ince meseleleri öğretiyor ve hayran kalıyoruz hadis-i şerifleri okuduğumuz zaman... Bilmediğimiz şeylerde de bizim yolumuzu aydınlatıyor, ışık tutuyor.

Onun için, Kur'an-ı Kerim'e sımsıkı sarılacaksınız ve Kur'an-ı Kerim'i çok iyi öğreteceksiniz! Birileri eğer dünyada İslâm'ı yok etmeye çalışıyorsa, tüm İslâm ülkelerinin başına çoraplar öreerek İslâm'ı yok etmeye çalışıyorsa; müslümanlar da İslâm'ı cihâna hakim etmeye çalışacaklar tabii, gayret gösterecekler.

Önümüzdeki 2000 yılı, inşâallah tevhid yılıdır. Şimdiden çalışmaya başlayalım, kendimizi hazırlayalım! Kur'an öğrenelim, Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerini evlâtlarımıza öğretelim! Kütüphânenizdeki kitapları okumaktan başlayın! Her gün beş sayfa, on sayfa, yirmi sayfa, ne kadar okursanız... Ben bazı çalışkan insanlar biliyorum, bir oturdular mı günde otuz-kırk sayfa okuyabiliyorlar. Koca koca, kalın kalın ciltleri, çabuk çabuk bitirebiliyorlar. Böyle aşk ile, şevk ile okuyun; ilminiz irfânınız artsın!..

İlminize göre amel edin!.. Allah-u Teâlâ Hazretleri sizi sevsin... Dünya ve ahirette aziz ve bahtiyar eylesin... Allah hepinizden razı olsun!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû, aziz ve sevgili dinleyiciler ve izleyiciler!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

06. 08. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

